

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kakor poština znaša. Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Rudolfa Kirbiša hiši, „Gledališka stolba“. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponovno, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom

Za vse leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.	

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	15 gld. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Naročuje se lahko z vsakim dnevom, a h kratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

Upravnništvo „Slov. Naroda“.

Sladorna obrt in sladorni davek.

—j—. Imaš-li kaj pojma, čestiti bralec, o kolosalnih vrednostnih svotah, katere novodobna obrtnost izvablja skromni rastlini, sladorni pesi? Strokovnjak Julius Wolf izračunil je pred par leti, da je evropska sladorna produkcija l. 1879/80. znašala okoli 14 milijonov kvintalov sladkorja ter da ta količina reprezentuje vrednost 8484 milijonov nemških mark = 4242 avstr. gld. v zlatu. Recimo, da ne bi imeli nobene sladorne obrti v Evropi, ob enem pa isto količino sladkorja zaužili kakor sedaj, potem bi Evropa leto za letom nad 400 milijonov goldinarjev v zlatu morala žrtvovati za nakup tega blaga v prekomorskih kolonijah, bržkone še več, kajti v tem slučaju bi sigurno poskočile sladorne cene. Vsega tega sedaj ni treba, sami si pridelujemo svoj sladkor, celo izvažamo ga. Po

povprečnih številkah izdelale so avstrijske sladorne tovarne tekom sedemletne dobe 1880/1—1886/7 za domačo porabo na leto 2,340.000, za eksport 2,750.000 kvintalov surovega sladkorja (Rohrzucker).

Nasproti rapidno razvijajoči se sladorni obrti reševati je bilo državi dvojno nalogo. Z jedne strani ni smela zaostajati za sosednimi državami, temveč tekmuje z njimi morala je povzdigovati domačo produkcijo. Z druge strani pa ni smela prezirati, da sladkor vendar ni neobhodno potreben živež, da rastoča poraba njegova kaže na rastočo davčno silo ter da je vsled tega predmet, kakor uprav ustvarjen za izdatno potrošnino. Užitrinski davek, s kojim je država obdala izdelke sladorne obrti in zgodovina te obrtne stroke sta torej v neki ozki notranji zvezi. Davek je tako silno uplival na produkcijo, da le-te v njenem razvoju niti razumeti ne moreš, ako se nečeš ozirati na državna bremena, naložena kristalizovanemu soku sladorne pese.

Davčni objekt, sladorni fabrikat se pa dá obdačiti na različne načine. Ali se potrošna navali na surovino, t. j. na porabljeno peso in njeno težo; ali se izmerijo aparati službujoči za izze-manje sladornega soka, in sicer ne le po svoji ku-bični meri, temveč tudi po številu napolnitev tekom 24 ur, tako da se na tej podstavi lahko izračuni neka pavšalna davčna svota; ali se obdači sladorni sok po svoji gostosti, ali pa se naloži davek na kak dovršeni fabrikat, — četvero načinov torej, mej kojimi je izbirati finančni teh-niki in postavodavnemu oblastvu!

Presegalo bi meje tega skromnega članka, ako bi hoteli razkladati prednosti in nedostatnosti raznih teh davčnih sistemov. Le na kratko bodi omenjeno, da smo v našem cesarstvu l. 1850. bili pričeli ob-dačevati peso po njeni teži, poleg tega pa se je vender dopuščalo tudi pavšaliranje po izdelovalnih strojih. Stoprav l. 1865, pod Belcredijevim ministerstvom odpravil se je davek na peso in obligatorno uvel pavšalni sistem. Dotična od-redba, — sekcijski svetnik Kappel plem. Sa-venan bil je temu nesrečnemu detetu duševni oče — bila je tako usodepolna za avstrijske finance, da jednake zmote ne poznamo več v finančni zgo-dovini. Kajti merilo, po katerem se je odmerjala

pavšalna svota, bilo je prenizko, nerazmerno prenizko. Uvažanje kolonijalnega sladkorja pone-halo je že počenši z l. 1860. skoro popolnem, do-mače tovarne pa za izdelovanje sladkorja iz sladorne pese rastle so iz tal kakor gobe po poletenskem deževju. L. 1865. bilo jih je 144, sedem let kasneje, l. 1872. brojila jih je država naša že 251! In temu se ni čuditi! Potrošnino plačevala se je seveda le od blaga, porabljenega v našem ozemlju, kar je sladkorja preko naših mej bilo izvažanega v ino-zemstvo, za vse to morala je državna blagaj-nica vračati davek, kojega pa vsled prenizke pavšalne mere nikoli ni bila prejela! Z vi-harno hitrostjo razvijala se je tehnika te obrti, vsak fabrikant, vsak tovarnarski inženir belil si je glavo noč in dan, kako bi bilo mogoče več sladkorja izdelovati z dotičnimi stroji, nego je bilo preraču-njeno po nevkretnem pavšalu. Izumili so se difu-zijski aparati, potratno se je gospodarilo s peso, vsako leto omislili so si novih mašin, ne zmeneč se za neplodnost teh stroškov, vse le s tem jednim namenom, da se „pri davku prihrani!“ Bridke posledice zadevale so državno blagajnico! Davčne restitucije, t. j. davčni zneski, po-vrnjeni za eksportirani sladkor, požrle so kmalu ves dohodek sladornega davka. Navzlic temu, da se je v naši državi že pred 12 leti zaužilo vsaj nad 1³/₄ milij. kvintalov sladkorja, od katerega bi potrošnine bilo plačati kakih 18 milijonov gld., — vender so bili dohodki silno neznatni, in l. 1876. pripetil se je celo smešni slučaj, da je avstrijska država za 26.347 gld. več davka vrnila (re-stituirala), nego ga je sploh bila prejela. Davek torej, ki je mesto dohodkov prouzročil — primanjkljaj! Seveda, to so bili uprav pustni dnevi za sladorne fabrikante! Takrat so pojedine tovarne podjetnikom dajale po 50—70, da celo po 100% tekom jednega leta, avstrijski davkoplače-valec pak je mirno odrahtoval v obliki zvišane sladorne cene svoj potrošniški davek, kojega je isto tako mirno v žep spravljajl ne finančni minister, temveč — gospod fabrikant!

Po tej poti tedaj ni več šlo. Cela Evropa se je krohotala tej davčni monstroznosti, izvzemši seveda tuje tekmece, kateri so glasno godrnjali nad

LISTEK.

Preiskava vodnih razmer na Krasu.

(Dalje in konec.)

III. V Loški-Starotrški dolini so vodne razmere tudi take, da se povodnji skoro vsako leto ponav-ljajo. Voda stopi pri teh ravno tako visoko, kakor v Planinski dolini, namreč, da se zajezi, višje pa ne more stopiti, ker se, kakor hitro pride do te gotove višine, prične odtekati v velikansko kotlino „Golobina“, katera, toda le kadar je dolina popol-noma pod vodo, vedno toliko vode vsprejema, ko-likor jo prihaja. Vse vode odtekajo se pod zemljo proti Cerkniškemu jezeru.

V tej kotlinski dolini bo pomoč najložja, ker bo pri tako malem obsegu te kotline le treba, da se v Golobini naredi jeden sam prodor proti dnú te votline in našlo se bo primerno sredstvo za neškodljivo odvajanje povodnji. Treba pa bo tu:

- 1.) narediti prodor od dna doline do dna vot-line Golobina;
- 2.) iztrebiti vse založene in zasute prostore v Golobini in

3.) napraviti varstveno mrežo tam, kjer se začne nameravani prodor v Golobino.

Pri tej dolini bode odločno najmenj dela, da se odstrani škodljivost povodnji, ker ni treba prav nobenih vodnotehničnih težavnosti premagati in gre le za to, da se naravni odtoki nekoliko popravijo.

Z ozirom na to, da leže navedene kotlinske doline na Notranjskem jedna za drugo višje nad Ljubljanskem močvirjem, in ker so vse vode teh dolin v podzemeljskem toku proti temu močvirju obrnjene, treba je pa bilo vse le mogoče previd-nosti, da se je pri preiskovanju našlo ono gradivo, s katerim se je dokazalo, da bi Ljubljansko močvirje vsled nameravanega odvajanja povodnji iz notranjskih kotlinskih dolin ne trpelo nobene škode.

Povodenj, katera je letošnjo jesen pri vodi Unec v Planinski dolini nekaterikrat nastala, od-peljala se je pod dolino v sosedne votline po pro-dorih in rovi, ki so se v tem letu naredili za po-skušnjo. Vsled tega, ker je povodenj v Planini hi-treje kakor sicer minula, se pa pri vodomerih iz-tokov Ljubljance ni zapazila nobena sprememba nasproti onemu, kar se je opazilo pretečeno leto, še prej, ko se je mej najdenimi votlinami od Pla-

ninske doline proti Ljubljanci naredila zveza s t reko. Zaradi tega morale so v prejšnjem času vode v Planinski dolini zastajati nad zemljo.

To me pa na podlagi prepričevalnih, s števil-kami dokazanih podatkov tudi upravičuje, da smem z vso odločnostjo trditi, da se vodne razmere na Ljubljanskem močvirju na noben na-čin ne bodo spremenile, ako se podze-meljski hudourniki zagradijo tako, kakor bom to jaz predlagal v dotičnem načrtu.

Že blizu dve sto let v marsikaterem oziru dobro znani, nezadostujoči protočni preseki reke Ljubljance so po mojem gotovem prepričanju jedini vzrok, da stopa voda perijodično skoro vsako leto čez bregove te, kakor se misli od Rimljanov umetno narejene struge reke Ljubljance in da preplavlja Ljubljansko močvirje, katero je bilo že večkrat pod vodo, ne da bi bilo stanje vodá v Planin-ski, Cerkniški in Loški-Starotrški do-lini čeznormalno.

Glede na to, da se bode z zgradbami pod-zemeljskih dolin, kakor jih jaz nasvetujem, zadr-ževal pritok v Planinsko dolino in ker se bodo na severni in vzhodni strani te doline pod gorovjem proti Vrhniki in Bistrici držečem najdene velikanske

avstrijsko nelojalno konkurenco. V očigled takim neznosnim razmeram sklenil se je l. 1878. nov zakon, v to svrhu, da si država osigura vsaj nekoliko čistega dohodka iz tega davka. Zakon je določil, da mora država od sladorne potrošnine po odbitih restitucijah prejeti vsaj čistih 6 milijonov za prvo leto in potem stopnjema več vsako leto po 500.000 gld., dokler se ne doseže čisti dohodek 10 $\frac{1}{2}$ milijonov. Že l. 1880. se je zakon z novo predrugačil. Ne le, da se je davčna mera nekoliko zvišala, poskočili so tudi s čistim državnim dohodkom, tako zvanim „kontingentom“. Le-ta se je določil za prvo leto s 10 milijoni, ter se je pomnožil za 400.000 gld. na leto, tako da za leto 1787/8 znaša 12.800.000 gld. Manipulacija je jako priprosta: iz potrošnine plačujejo se restitucije kar potem primanjkuje pri odmerjenem kontingentu, plačati morajo fabrikantje in sicer po razmerji svoje produkcije.

Na ta način zavarovala si je država vsaj deloma svoj dohodek, toda uvela je drugo nedostatnost, katera je obremenila tovarnarja. Namreč vsled kontingenta fabrikant nikoli ni znal, kak bode konečni efekt dotične obrtne dobe. Delež njegov pri kontingentu bil mu je nepoznan faktor, vsled tega račun njegov ni imel ter ni mogel imeti one jasne matematične podlage, ki je neizogibno potrebna pri vsakem velikem podjetju. Z veseljem pozdravljali so torej dotični interesi, da bode novi sladorni zakon, s kojim se baš sedaj bavi državni zbor, osnovan na drugi podlagi, kot davek namreč na fabrikat.

Da gre tej obliki potrošnine prednost pred vsemi drugimi, o tem baje ne treba dokazovanja. Fabrikatni davek je jedino pravičen, on ne pozna nobene protekcije, z jednako težo zadeva tovarnarja, kateremu je na razpolaganje pesa z obilno sladorno vsebino ali s pičlo, obremenja tovarno s starikavimi stroji ali z najbolj moderno upravo, — izdelkov se loti, ne zmeneč se za način njihovega nastanka.

Tako urejen davek nalaga se še le tedaj, če se davčni objekt, t. j. slador izroči konsumu, tudi to je prednost pri posrednih davkih, kajti po njih namenu je pravi davkoplačevalec vedno le konsument, nikoli pa izdelovalec, kojemu so v tem slučaju odmerjene le funkcije davčnega organa. Hipoma odpadejo tudi vse težave pri restitucijah, o katerih odsihmal niti govora več ne bode. Koliko milijonov bi državne finance več bile potegnile tekom zadnjih 22 let, da bi se že leta 1865. mesto napačne pavšalne sisteme uvedla toliko priprosta in primerna sistema fabrikatnega davka! V tem oziru ni navskrižja ne mej obrtniki ne mej poslanci. Izrecno je to poudarjal Plener v zadnji seji državnega zbora, priznavajoč, da je tak davek „die rationelle Form der Besteuerung.“ Mnenja gredo na razen stoprav tam, kjer se govori o eksportni premiji in njih visočini.

(Konec prih)

V zadevi slov. zemljiških uknjižb.

(Govor dež. poslanca dr. Jos. Serneca v dež. zboru štajerskem dne 17. prosinca 1888.)

Visoka zbornica! Ko sem prvokrat bral poročilo večine, razvnel me je posebno tisti stavek, ki govori o dveh jezikih, katera bi mi Slovenci imeli. Ali ta gnev minil me je kmalu; kajti hitro sem prišel k prepričanju, da se ta stavek ne more resnim zmatrati, ter da o takih trditvah preneha vsak daljni razgovor.

Jaz že delujem na spodnjem Štajerskem od leta 1870 in sicer 5 let kot koncipient in 12 let kot odvetnik. V tem času nabral sem si veliko skušenj. Držal sem se vseskozi pravila, da nesem nikdar za slovenske stranke delal nemških pisem, nego pobotnice, dolžna pisma, kupne pogodbe itd. delal sem v tistem jeziku, v katerem me je stranka nagovarila, razen če so me prisilile kake posebne okoliščine k čemu drugemu. Posebno pa, od kar sem odvetnik, napravljaj sem za slovenske stranke, za tožnike ali tožence, — izvzemši malih izjem — vedno le slovenske uloge. Od početka zadovoljil sem se s tem, da so bile slovenske uloge vsprejete; tu in tam so se slovenske uloge rešile v nemškem jeziku. Uradniki takrat niso slovenskega jezika bili tako zmožni, torej se še ni dalo doseči, da bi se vseskozi reševale uloge v slov. jeziku; pa od dne do dne bilo je več slov. rešitev. Pri vseh okrajnih sodnih na Spod. Štajerskem prišle so v zemljiške knjige kar tropoma slovenska pisma. Kakor jaz, delali so tudi drugi. Bila je to velika dobrota, katero smo s tem skazali na pravosodnem polji slovenskemu prebivalstvu.

Koliko sitnob, koliko nesrečnih pravnih videl nastalih iz tega, ker je Slovenec, neznaoč nemški, podpisal ali podkrižal nemško listino! Prišel je potem k meni rekoč: „moj Bog, to se mi ni prečitelo, o takem dogovoru ne vem nič; pogodba se je drugače glasila, to se je v pismu izpustilo.“ Taki listini se ne more pripisovati dokazilna moč, kajti listina se mora prečitati onemu, ki ne zna sam brati, Slovincu pa, ki ne zna nič nemški, se more taka listina samo raztolmačiti. Kdo pa je porok, da je tolmač pri prelaganju pravo zadel? Dotični Slovenec mora podpisati listino samo s slepo nado, da je tolmač pošten mož, ter da je tudi pravo pogodil. Pravd nastalih iz takih nepravilnosti imel sem mnogo in konec je bil navadno, da je moral sodnik spoznati na priče, ki so bile navzoče, ko se je listina delala. Listina sama pa se ni jemala kot dokaz, tako da je bila brez vsake vrednosti. Sodnik moral se je ozirati samo na to, kar so priče govorile, kako se je v resnici ustna pogodba glasila; iz listine pa se nikakor ni dalo razvideti, kaka je prav za prav pogodba. Po teh skušnjah sem se ravnal. Nikdar pa se mi še sanjalo ni, da imamo dva slovenska jezika: novi slovenski in „vindiški“. Govoril sem s kmeti in omikani Slovenci **samo jeden jezik**, ter poznam samo jeden slovenski jezik. Pa slovenski jezik govori se v deželni zboru kranjskem, časniki in knjige se pišejo v njem, neštete stranke se ga

poslužujejo; kako bi vendar vse to mogoče bilo, če tega jezika ne bi nikdo razumel? Omenjam le družbe sv. Mohora v Celovci; ta družba dala po sedem do osem slovenskih knjig na leto vsakemu svojih udov, ter broji čez 36.000 udov; to neso le omikani Slovenci, nego večinoma kmetje; in to je dokaz, da naši kmetje bero in knjige razumijo; kajti kako bi mogoče bilo, da bi tako z veseljem segali po teh knjigah in bili udje te družbe, ako knjig ne bi razumeli? Morebiti, da se je še dalo v 1860. letih preiti preko nas in našega jezika na dnevni red; pa takrat smo komaj začeli delovati; do takrat še nesmo imeli nobenih šol. Naše ljudstvo še takrat ni znalo brati niti pisati. Danes je to hvala Bogu, drugače! Velik del našega ljudstva bere ter mu je s tem mogoče se dalje izobraziti, ko je že šolo zapustilo; in to je potreba sedaj v veku telegrafov in železnic, da vsakdo, tudi v najzadnji koči, bere in se dalje izomika. To je tudi naš cilj, to hočemo doseči, in opazujemo, da naš kmet v kulturnem oziru veselo napreduje, odkar mu dajemo berila v narodnem maternem jeziku.

Kaj stori naš kmet, če dobi slovenski odlok? Če ne zna sam brati, pokliče pa kakega šolarja, da mu tožbo, odlok itd. prečita, ter ve potem takoj, za kaj se gre. Mlajšim kmetom, ki še ne vedo o uknjižbah, predznambah, zastavni pravici, obravnavah in o enakih izrazih, se morajo taki pojmi pojasniti; starejši posestniki pa, ki so imeli s sodnijo že večkrat opraviti; razumijo vse te izraze ter se še nikdar ni pripetilo, da ne bi razumeli odlokov, ako so le bili v pravilni slovenščini. Bil sem mnogokrat priča, da je toženec, ki je dobil slovensko tožbo, vedel pri sodniji kaj povedati, za kaj je poklican ter se pozival na to, da stoji v tožbi to in to; nasprotno pa, da je bil zelo nevoljen, če se mu je poslala nemška tožba, ter da je rekel, da ne vé, zakaj da je poklican. Kako težavno je za kmeta, če dobi nemške tožbe in nemške odloke! V marsikateri vasi ni nikogar, kdo bi nemški razumel; mora se torej dotičnik zanašati na sodniškega slugo, ali pa na kakega drugega človeka, o katerem se govori, da baje nemški razumi. Ta mu raztolmači odlok dobro ali slabo, kakor ve in zna; in če kmet ni toliko previden, da bi šel s takim nemškim odlokom h kakemu odvetniku ali notarju, prigodi se mu navadno, da se mu je odlok krivo raztolmačil, ter da je vsled tega zamudil obroke ali kake druge potrebne korake. Zaradi tega je treba toliko prošenj za opravičenje zamujenih dnevov. Dotični kmet se opira na to, da ne razume nemškega odloka; da je sicer vprašal, kaj da odlok pravi, da pa se mu je reklo, da to in to ter da je vsled tega potrebno zamudil; on da torej ni kriv, če je zamudil. Takim nedostatnostim upirali smo se mi vedno in smo jih tudi že odpravili v veliki meri. Z velikim zadovoljstvom smem torej reči, da smo pravosodju neizmerno koristili s tem, da smo dali kmetom slovenske uloge in odloke, s katerimi kmet dobro izhaja in ga varujejo, da se mu ne godi krivica.

Pravnim trditvam gosp. dr. Wannischa hočem samo postaviti nasproti prvi stavek §. 102 obč.

votline preustrojile v popolne podzemeljske vodozbiralnike, sem pa popolnoma prepričan in trdim, da bodo iztoki Ljubljane ostali, kakor so bili do zdaj, akoravno se bodo z nameravanimi zgradbami povodnji iz notranjskih kotlinskih dolin odvajale.

Naslanjaje se na to prepričanje, katero sem si v velikih nevarnostih in večkrat v najhujšem pomankanju kot začetnik teh del tako rekoč priboril, jemljem si čast še dalje poročati, da so bile preiskave konec novembra 1887 končane in da bode sestava vsega v zadnjih dveh letih pri preiskavah in pri zmerjenji pridobljenega gradiva najkasneje do konca maja 1888 izgotovljena.

Po približnem proračunu stala bodo potrebna dela v Planinski, Cerkniški in Loško-Starotrkški dolini k večjemu sto tisoč goldinarjev.

Težavne okoliščine, v katerih se bodo izvrševala nameravana dela, dajo mi povod, da že danes na sledeče opozarjam:

1.) Vsakoletna stavbena doba trajala bo pri dotičnih zgradbah podzemeljskih vodotokov 2 do 2 $\frac{1}{2}$ meseca v pravem poletinskem času, tako, da se bo za izvršitev vseh zgradbenih del potrebovalo 7 do 8 let.

To važno okoliščino na ta način kompenzovati, da bi se več delavcev najelo, pa ne gre, ker

prostor v globočini votlin tega ne pripušča, da bi se več delavcev imelo, kakor jih vodja zgradbenih del more nadzorovati.

2.) Za večino podzemeljskih in nadzemeljskih del bode pa jako koristno, da celo jedino mogoče, da se porabijo kaznjenci, in sicer posebno porabijo za to, da bodo nosili material iz globočine votlin.

3.) Inženir, kateremu se bode izročilo vodstvo zgradbenih del, moral bo mej časom zgradbe ves dan biti navzoč, ker bi se utegnili pripetiti, da bode pri posameznih zgradbah že mej delom treba kaj spremeniti, kar pride lahko od tod, ker so take spremembe zavisne ravno tako, kakor pozvedbe in dozadj pridobljeni preiskovalni uspehi od nepoznanjih, globoko pod zemljo skritih okoliščin. Tudi bo moral dotični vodja zgradbenih del vsako leto 3 $\frac{1}{2}$ do 4 mesecev bivati na mestu zgradeb, da pripravi vse potrebno, kakor da bo navzoč ob času, ko se bodo zgradbena dela izvrševala.

4.) Ker so skušnje na tem polji zgradbe podzemeljskih voda še nepopolne, je pa neobhodno potrebno, da se dotični vodja zgradbenih del pooblasti, da sme, ako treba po svojem najboljšem prepričanju ukreniti na lici mesta, da se

dela drugače izvrše, kakor so v načrtu, ker tako spremembo projektiranih del zahtevajo lahko prej še neznane in mej delom šele se pokazoe okoliščine.

Končno se mora še navesti, da ima ondotno prebivalstvo v nameravana dela svoje popolno zaupanje, ker se je v resnici prepričalo o dobrem uspehu onih malih del, katera so se izvršila mej preiskavami in ker torej ve, da se bode to že več sto let staro vprašanje, namreč neškodljivo odvajanje povodnji iz dotičnih notranjskih kotlinskih dolin dobro rešilo.

Da sem pridobil to zaupanje prebivalstva s tem, da sem poiskal in najdel prostore zmožne za zbiranje vode, ter da sem preiskal mnogo za praktično izvršitev namena potrebnih votlin, zastavil sem vso svojo vednost in zmožnost. Nadaljevanje teh preiskovalnih del je potem takem v čisto znanstvenem oziru še le začetek nastopljene poti.

Moje trdno prepričanje, da je neškodljivo odvajanje povodnji iz vseh napominanih kotlinskih dolin mogoče doseči, potrduil se bom dostojno dokazati z dotičnim glavnim načrtom, katerega bodem izdelal.

Na Dunaji, dne 5. decembra 1887.

Viljem Putick.

zemlj. zakonika. Ta zaukazuje, da se mora uknjižba izvršiti samo vsled pismenega ukaza zemljiško-knjižne sodnije ter se more izvršiti natančno tako, kakor se ta ukaz glasi. Nikdo ne more dandanes več zanikati Slovincem na spodnjem Štajerskem priborjene pravice, da dobijo na slovenske uloge slovenske odloke, torej tudi na slovenske zemljiško-knjižne uloge slovenske odloke. O vprašanju torej, kako se ima uknjižba izvršiti, ni deželni zbor kompetenten soditi, kajti slovenski odlok mora se „tako uknjižiti, kakor se glasi“, torej slovenski. Sodniku se ne more ukazovati, da naj izda odlok v dveh jezikih. Kako se more torej uknjižba izvršiti v nemškem jeziku, ako državni zakon ukazuje, da se mora upis izvršiti tako, kakor se glasi ukaz zemljiško-knjižne sodnije. Čez to zaviro se ne dá preskočiti.

Nadalje omenjam naredbe, ponatisnene v predlogu manjšine in podpisane od deželne nadsodnije svetovalca Schmeidel-na. V tej naredbi stoji proti koncu, da ukaz justičnega ministerstva pravi, da je običaj, ki se je urinil pri nekaterih sodnijah, da dobi namreč stranka sicer slovenski odlok, da pa se za zemljiške knjige naredi nemška prestava, nepravilen in nepostaven. In res, očitno je, da je silno nevarno, če se dopušča, da se izdani odlok prelaga in še le ta prevod odda v zemljiške knjige. Kdo se bo zanašal, da se je res tako uknjižilo v zemljiške knjige, kakor mu slovenski odlok pravi, ako ve, da se je ta odlok še le prestavil in da se je uknjižba izvršila še le na podlagi te prestave.

Vsi ti pomisleki kažejo, da nikakor ne more določevati deželni zbor, v katerem jeziku naj se v zemljiške knjige upisuje, nego da mora biti jezik, ki velja po postavi pri sodnji kot navaden in v katerem se ulagajo uloge, isti, v katerem se tudi upisuje v zemljiške knjige; kajti vsebina tega, kar se v zemljiške knjige upiše, je bistven del sodnijskega odloka, ter ne spada k notranji ureditvi zemljiških knjig. Zatorej pa ne more biti govora o tem, da bi naredba visokega pravosodnega ministerstva segala v kompetenco deželnega zbora.

Poslanec g. dr. Wannisch navaja naredbo od leta 1862 o rabi slovenskega jezika pri sodnijah. V letu 1862 se je res samo izreklo, da se smejo uloge v slovenskem jeziku ulagati in reševati „po mogočnosti“ tudi v tem jeziku. Pa to je bilo leta 1862 in to je bilo za takratne čase umestno; kajti takrat je bilo le malo sodnikov, ki so bili popolnem večši slovenskega jezika. Danes smo pa Slovenci že na boljšem mestu. Od takrat smo Slovenci dobili časnike in knjige v svojem jeziku, nismo ostali taka uboga čreda, ki ni imela nikogar, ki bi jo poučil in bi ji dal berila. Dandanes imamo Slovenci že dovolj duševne hrane v svojem jeziku. No, ali pa hočete Vi naš narod omikati ali poučevati, Vi, ki ne morete z njim niti govoriti, niti za njega kaj pisati? Kaj ste storili Vi do zdaj za izomiko našega naroda? Slovenci smo, hvala Bogu, tako daleč, da lahko gledamo s pomilo vanjem na tako govoričenje, o novoslovenskem in „windischkem“ jeziku!

Konečno moram še tudi spregovoriti o korakih visokega deželnega odbora.

Deželni odbor je oblastvo za celo Štajersko; zarad tega bi se pa tudi moral obnašati jednako nepristranski proti Slovincem kakor Nemcem, da se morejo Slovenci kakor Nemci nanj ozirati z enakim zaupanjem. Kolikor najmanjše smemo terjati, je, da deželni odbor v katerem sedijo Nemci, ki se ponajbolj s svojo narodno zavestjo, ne pozablja, da tudi Slovenec čisla svojo narodnost, ter da je ponosen, da je slovenske krvi! Deželni odbor mora znati, da ima Slovenec jako nežen čut za svoje pravice, h katerim tudi spada pravica, da sme v svojem jeziku nastopati pri sodnijah, ter da si ne bode dal odvzeti te teško priborjene pravice! Pri obravnavi te zadeve moralo bi se v pošteb jemati, da imajo prebivalci na Spodnjem Štajerskem jako živ naroden čut, da jih mora torej globoko užaliti, ako vidijo, da se jim skuša odvzeti pravica, katero jim dajajo državne postave, katero priznava vlada, katera je pri sodnijah v veljavi, ter ima najboljše nasledke!

Kako prijetno je za slovenskega posestnika, ki zna pisati in brati, da more sam v zemljiških knjigah pogledati in prečitati, kaj je pri njegovem zemljišču uknjižnega; in da se mu ni treba zanašati, kaj in kako se mu uknjižbe raztolmačijo.

Zakaj ne privoščite Slovincem tega? Ali je zaradi tega nemštvo na škodi, če se na prošnjo, katero uloži

Slovenec sam ali pa njegov pooblaščenec zanj v slovenskem jeziku izvrši uknjižba pri njegovem lastnem zemljišču v slovenskem jeziku?

Pri nas spodaj občevanje mej Nemci in Slovenci ni tako napeto, poznam nemške trgovce v Celji, ki razpošiljajo po deželi slovenska pisma, druge zopet, ki dajo v „Slov. Gospodarij“ tiskati svoje anonse; če kdo pride k nemškim trgovcem in govori slovenski, postreže se mu v pravilnej slovenščini; zatorej ni res, da bi v mejsobnem občevanju vladalo mej obema narodoma toliko sovražstvo. Zagotavljam Vas, da samo nekateri zalgrizenci in zakotni lističi skušajo zasejati terorizem in sovražstvo, in da tisti najboljše ravna, ki se za to ne zmeni, nego mirno naravno gre svojo pot.

Nemam iluzije, da bode večina visokega deželnega zbora odstopila od svojega predloga, v katerem se nahajajo globoko nas žaleče besede: naj se izreče hvala deželnemu odboru za njegovo zgoraj obsojeno ravnanje, katero sega tako daleč, da nam se skuša kratiti naša pravica, namreč da se v zemljiške knjige glede naših zemljišč upisuje v našem jeziku, ter da se hoče celo zaradi tega pri državnem sodu uložiti pritožba! Te iluzije, da bi se dal visoki deželni zbor prepričati, nemam, — saj mi je predobro znana zgodovina te zbornice Vender jedno Vam rečem, in zdaj ne govorim sam zase, nego v imenu blizu 400.000 štajerskih Slovencev: Danes stojimo Slovenci na drugem mestu, kakor v 1860. letih. Dandanes ne more nobena večina tukajšnje zbornice Slovencev predrugačiti. Vi nas ne bodejte prepričali, da se potegujete za napredek, ako nas skušate oropati materinega jezika v šoli in v uradu! Sklepajte, kar hočete! Vi nas sicer lahko ranite, nas lahko žalite in zavirate v našem napredku, pa, zadržali ne boste več našega naroda, niti zadržali njegovega vidnega in neprestanega napredka! — Kljub vsakemu pritisku hodili bodemo svojo pot in si konečno priborili enakopravnost v vrsti avstrijskih narodov!

Obžalovati pa je, da se od strani dež. odbora in dež. zbora ponavljajo taka žaljenja. Ravno ta deželni zbor in večina dež. odbora poudarjata vedno, da je Štajerska celokupna in da se ne sme razdeliti. Ako Vam je res na tem kaj ležeče, pa ne trgajte sami vedno vezi, ki nas spaja; ta vez se trga najbolje s tem, če se žali naša narodnost, če se govori o „novoslovenskem“ in „windisch“, če se sklepajo taki predlogi, kakor je predstojeti, v katerih se pravi, da zasluži obsojeno postopanje deželnega odbora „hvaležno priznanje“.

Razumi se, da bodem glasoval za predlog manjšine. (Živahno odobravanje in ploskanje na desni.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 31. januarja.

V Pragi snide se v kratkem **konferenca škofov**, da se bodo dogovorili, kako bi se dala najlažje doseči konfesionalna šola. Na Češkem baje duhovniki nabirajo podpise za peticije za konfesionalno šolo, ki se bodo poslale državnemu zboru.

Ogerska zbornica je vsprejela budget notranjega ministerstva nespremenjen, kakor ga je predlagala vlada. Sedaj se pa vrši podrobna debata o budgetu komunikacijskega ministerstva. Nekateri govorniki opozicije so že grajali delovanje tega ministerstva, zlasti kar se tiče regulovanja nekaterih rek.

Vnanje države.

Naši čitatelji spominjajo se še gotovo, kaj smo pisali o bivšem Ruščuškem prefektu Mantovu. Ta mož je jako častihlepen, dobičkaželen in zvit, ter je o svojem času veljal za jedno najboljših opor **bolgarske** vlade. On je največ pripomogel, da se ustanek v Ruščuku ni bil posrečil. S tem si je bil pridobil veliko veljavo in zaupanje v Sofiji. Porabil je pa tudi to priliko, ter se neusmiljeno maščeval nad svojimi nasprotniki, dobro vedoč, da mu bode vlada v vsem dala prav. To je pa tudi bilo povod, da ga je nekdo bil napal v Bukureštu. Svojo brezozirnostjo in prevzetnostjo se je pa zameril zastopnikom drugih držav in vlada ga je morala odstaviti. Na to je pa kandidoval za sebranje in bil tudi voljen. V zbornici si je skušal osnovati svojo stranko, katera bi ga bila posadila na ministerski stol. Ko se je pa Stambulov odločno izrekel, da ga ne vsprejme v ministerstvo, ter se uprl njegovim intrigam, ostal je Mantov skoro popolnem osamljen. To ga je silno jezilo in koval je na skrivnem razue

naklepe proti vladi. Skušal se je sprijazniti z Radoslavovom, da bi z njegovo pomočjo zlezel v ministerstvo. Pa tudi tu ni imel sreče. Radoslavov sam še dozdaj ni mogel priti v zbornico, ker se baš v onem kraju, kjer je kandidoval pri dopolnilnih volitvah, volitev ni izvršila. Mantov je torej spoznal, da tudi na ta način ne bode dosegel svojega namena in začel se je poslednji čas bratiti z odločnimi nasprotniki sedanje bolgarske vlade. Ker je bil poslednji čas župan v Ruščuku, bil bi ruske stranki lahko mnogo koristil. Mantova delovanje je pa natanko opazoval Caharija Stojanov. Sklical je sejo mestnega starejšinstva v Ruščuku. Sklenili so Mantova odstaviti od županstva in ga zapreti. In kmalu po seji so stražniki moža, ki je bil nedavno še mnogim v strah, odpeljali uklenjenega v ječo. Tako se je povračalo Mantovu.

V Peterburgu je sedaj zbranih šest **ruskih** generalnih guvernerjev, ki so skoro vsi znani iz poslednje rusko turške vojne. To so general baron Drentelen iz Kijeva, general grof Gurko iz Varšave, general Ganecki iz Vilne, general Roop iz Odesse, hetman donskih kozakov Svatopolk Mirskij iz Novega Čerkaska in Dondukov Korsakov iz Tiflisa. Imeli so že več posvetovanj, katerim je predsedoval bivši vrhovni poveljnik v zadnji vojni s Turčijo, veliki knez Nikolaj. Ruski listi trdijo, da je namen njihovim posvetovanjem le pregledovanje nekaterih vojaških pravilnikov. Toda ta posvetovanja imajo bolj značaj vojnih svetov, ter se morda bavijo z bolj važnimi zadevami. Da je kaj takega, dokazuje imenovanje polkovnika generalnega štaba Poppena vojaškim agentom v Bukureštu. Rumunija bode v bodočji vojni igrala važno ulogo in to je najbrž povod, da je Rusija poslala takega večaka v Bukurešt.

Švicarska vlada je iztirala zaradi anarhističnih agitacij one osebe, o katerih je poslanec Singer omenil v nemškem državnem zboru, da so nemški tajni policisti. Švicarji visoko čislajo svobodo, a širjenje anarhizma hočejo zabraniti, naj bodo anarhisti tudi v službi nemške policije.

Italijani spoznavajo vedno bolj, da imajo premalo vojakov v Afriki. Zategadel bodo najbrž opustili daljše prodiranja proti Abesiniji. Novih čet pa ne kaže pošiljati v Afriko, ker bi vojna z Abesinijo za Italijo ne imela posebne koristi; in je baš sedaj v Evropi položaj tako kritičen, da ne kaže pošiljati vojakov kam drugam.

Francoskim državnikom delajo finančne razmere največje skrbi. Državni troški se vedno večjajo in državni dolg narašča. Leto 1869, to je zadnje leto prod vojno z Nemčijo, znašali so državni troški 1900 mil. frankov, ki so se popolnem pokrili z dohodki. Pri vojni so se letni državni troški povišali na 2500 milijonov frankov, sedaj pa že znašajo 3700 milijonov. Ker je vsako leto kacic 600 do 700 primanjkljaja, se je v poslednjih desetih letih državni dolg povečal za 6 milijard, torej za večjo svoto, nego so morali plačati Nemčiji vojne odškodnine. Tako neugodno državno stanje je pa baš monarhistom kaj povoljno orožje.

V **nemškem** državnem zboru začela se je v petek debata o zakonu proti socializmom. Takoj prvi dan se je marsikaj razkrilo, kar nemške vladi ne more biti prav. Pokazalo se je, kakih sredstev posluhuje se Bismarck v svoje namene. Prvi govornik bil je socialista Singer. Rekel je, da bi vlada morala vedeti, da zakon, ki se opira na policijsko samovoljo, ne bode imel uspeha proti svetim idejam, katere zastopa socialno demokratstvo. Govornik je prečital pisma policijskega načelnika v Carihu in preiskovalnega sodnika v Schaffhausenu nemškemu državnemu poslancu Beblu, iz katerih je jasno, da so v Švici zaprti socialisti: Schröder, Haupt in pl. Ehrenberg bili nemški tajni policisti. Iz papirjev, ki so se našli pri njih, ko so jih zaprli, je pa razvidno, da so bili v zvezi z anarhisti, da so razširjali „Freiheit“ ter delali na to, da bi socialisti zapustili zakonite pote ter se pridružili anarhistom, da bi potem mogla je nemška vlada preganjati. Baš nemški tajni policisti so mnogo pripomogli za razširjenje anarhizma. Pruska policija sama pospešuje zločinstvo, proti kateremu zahteva vlada izimne zakone. Berlinsko policijsko predsedstvo stoji na čelu mejnarodne družbe denuncijantov, kateri sami napeljujejo socialiste k hudodelstvu, da bi ostrašili meščanstvo. Socialisti hočejo le, da bi delavec bil deležen sadu svojega truda. Iztiranje iz domovine je nazadovanje v srednji vek, kadar je iztiranje iz domovine se smatralo za jednako s smrtno kaznijo. Določbe načrta zakona proti udeležbi shodov v inozemstvu je juridična monstrositeta. Socialisti so nasprotniki anarhizma, kar so priznali celo v telegramu, v katerem so prosili za pomiloščenje v Kikagu na smrt obsojenih. Zaradi tega telegrama so socialiste že toliko napadali, če tudi so ga odposlali le zategadel, ker so nasprotniki smrtni kazni. Nadalje je govornik kritikoval vladno socialno politiko, opozarjal na posledice, ki bi jih imel ta zakon. Posebno sedaj se kaže dražiti delavcev, ko je vsak čas mogoče, da se Nemčija zamota v vojno. Minister Puttkamer je zagovarjal zakon, a ne posebno uspešno. Trdil je, da nobena kulturna država ne more biti brez tajne policije, četudi ta služba ni častna. Res je, da tajni policisti neso gentlemani, a njih zasluga je, da se je preprečil napad na ruskega carja. Jezil se je, da švicarska oblastva privatnim ljudem naznanjajo vse,

kar pri preiskavah zvedo. Priporočal je, da zakon vsprejme zbornica, da obvaruje Nemčijo pred strahom socialne revolucije. Katolik Peter Richensperger se je tudi odločno izrekel proti vladni predlogi, ker je naperjena proti vnanjim simptomom, a ni sposobna ozdraviti notranje zlo. On je sicer že trikrat glasoval za izimne zakone, a sedaj ne bode več, ker vidi, da nič ne pomagajo. Iztiranje iz domovine nasprotuje meunarodnemu pravu. Kakor se za kolero bolni ne smejo pošiljati v druge države, ravno tako bi se tudi socialisti ne smeli, če so tako nevarni. V soboto sta konservativci Helldorf in saksonski pooblaščenec generalni državni pravnik Held zagovarjala zakon, a nikakor ne uspešno. Proti zakonu govoril je Bammerger, ker bi se z njim spodkopala vsaka svoboda. Vohonstvo bi se tako razširilo, kakor se je bilo v tretjem desetletju tega stoletja. Švicarska oblastva imajo prav, da so naznanila, kaj je pokazala preiskava. Švici vedno očitajo, da daje zavetje rovarjem. A sedaj se je pa pokazalo, da so mnogi rovarji le nemški tajni policisti. Niti Amerika, niti Anglija, niti Belgija, kjer so že bili tudi razni anarhistični izpadi, ne čutijo potrebe, uvesti kake izimne zakone, zakaj bi jih morala Nemčija. Puttkamer je še jedenkrat zagovarjal zakon. Narodni liberalci Marquardsen se je izrekel za dveletno podaljšanje zakona, a proti postrenju. Poljak pl. Koscielski je pa proti vsem izimnim zakonom. Včeraj je imel biti konec debate in glasovanje, a o včerajšnji seji še nemamo nobenega izvestja.

Dopisi.

S Ptuj 29. januarja. [Izv. dop.] Kakor je poročal zadnji „Slov. Gospodar“, branil se je naš notar Karol Filaferro napraviti slovensko pismo nekemu posestniku. Čudno je in menda v nobeni civilizovani državi, kakor v Avstriji, se ne trpi, da smejo uradniki postavam oponirati. „Städt. Post“ nas je opozorila na interpelacijo do ministra Pražaka, katero je „Pravnik“ leta 1882 prinesel in v kateri se trdi, da večina notarjev na Slovenskem prezira predpise notarskega redü glede uradnega jezika in s tem dela ničeve ženičevske in druge pogodbe. Vaš list je to stvar že razgovarjal leta 1872, ko je sedanji notarski red v veljavo stopil. Isto stvar je „Slov. Narod“ zopet razpravljajal leta 1873, navajajoč vse potrebne dotične paragrafe. Treba bo to stvar zdaj v prakso prestaviti in naši pravoznanski prijatelji bodo samo svojo narodno dolžnost izpolnili nabirajoč konkretne podatke, ki bodo kazali, ali se ravnajo notarji na Slovenskem glede slovenskega jezika zakonito ali ne. Da naš notar Karol Filaferro ne dela zakonito, kaže v „Slovenskem Gospodarju“ povedani dogodek. Čujem, da njegov brat v Rogatci tudi ne zmatra Slovencev za enakopravne z Nemci in da ne dela nič slovenskih pisem. Čuditi se le moramo, da takih nepostavnostij višje deželno sodišče v Gradcu ne izve ali pa je prezira; nekega slovenskega notarjapa so bili s strašno preiskavo prijeli rekoč, da nepostavno ravna, če tudi se pri njem nič ni godilo, kar bi škodilo veljavnosti aktov. Filaferrovo postopanje pa ravno akte same uničuje.

Registrirali ste že novico Celjske „D. Wacht“, da se za prazno mesto umrlega Celjskega notarja Sajovca priporočajo notarji Formacher iz Kozjega, Filaferro iz Rogatca in Puff iz Gornje Radgone. Nobeden teh treh ni zmožen slovenski uradovati in tudi nobeden tega ne skuša, ampak vsi delajo tako, kakor bi v notarskem redu ne bilo nobenih predpisov, v katerem deželnem jeziku se imajo notarska pisma pisati. Nemški jim je jedini veljavni. Ako pravosodni minister jednega imenovanih notarjev v Celje p estavi prezirajoč druge popolnoma zmožne prositelje, izrekel bi s tem, da mu ni ležeče na izpolnovanju notarskega redu, in kaznoval bi tako rekoč notarje tudi slovenski poslušajoče. Terjati pa moramo, da se postavam daje čast in ime, neje za Celje tak notar, ki ne bode samo zmožen nego tudi voljen poslovati s Slovenci slovenski! Mi s tem ne terjamo drugega, ko uresničenje postave.

Domače stvari.

— (Mladočeški poslanci) dr. Gregor, dr. Blažek, dr. Vašaty, dr. Engel, grof Kounic, dr. Herold in grof Lažansky konstituirali so se v samostalen klub nezavisnih poslancev čeških. Načelnik kluba je dr. Engel.

— (Dokaz česke zavednosti). Te dni izšel je prvi zvesek „Slovnika naučnega“, kateri je začel izdajati J. Otto v Pragi. Kakor se nam poroča prodalo se je tega zvezka takoj prvi dan 40.000 izvodov.

— (Zdravniško društvo) zborovalo bode v sredo in se pogovarjalo o sedanjih osepnični epidemiji in o revakcinaciji ter o njenih uspehih.

— (Osepnice.) V zadnjih 24 urah za osepnice zboleli 1 moški, 2 ženski, 6 otrok. Ozdraveli 2 moška, 2 ženski, 1 otrok. Umrli: 1 otrok.

— („Laibacher Zeitung“) izraža v včerajšnji številki svojo nevoljo, da je g. Doix a plesna šola v Matevžetovi hiši še odprta. V tolažbo bodi jej povedano, da je njena pritožba prišla „post festum“, ker se je omenjena šola že par dni prej bila zaprla.

— (Za prvo porotno zasedanje) pri deželnem sodišči v Ljubljani določen je prvomestnikom deželnega sodišča predsednik gosp. Fran Kočevar, namestnikom nadsodišča svetnik gosp. Josip Gerdešič in deželnega sodišča svetnik gosp. Ludovik Ravnikar.

— (Vreme.) Po hudem, nad mesec dni trajajočem mrazu, dobili smo zopet novega snega. V soboto zvečer bil je pravi metež, v nedeljo in včeraj dopoldne pa suh mraz. Včeraj popoldne je zopet začelo snežiti ter nam čez noč in danes ves dan siplje prav drobnega snega. Na državni železnici mej Divačo in Puljem in tudi na Hrpoljski železnici bil je včeraj zaradi zametov promet ustavljen. Čez Kras je železnica odprta. — V Gorici je v nedeljo snežilo.

— (V Šentpeterski fari) v Ljubljani, ki šteje nad 10.000 duš, umrlo je meseca januarja le 20 oseb, mej temi 5 za osepnice.

— (Umrli) je v petek 27. t. m. v Dolenjivasi pri Senožetah v 72. letu svoje starosti po Notranjskem na široko znani posestnik in bivši večletni župan Anton Može. Bodi mu zemljica lahka!

— (Občni zbor Marijinebratovščine) Odkar so bili bratje Čehi v Ljubljani, še ni bilo toliko občinstva v dvorani na rotovži, kakor preteklo nedeljo. Gotovo je bilo zbranih nad 300 udov rečene bratovščine. Kot vladni komisar bil je prisoten magistratni svetnik g. Zamida. Takoj, ko se je prebral zapisnik zadnjega občnega zbora, pričeli so se napadi na dosedanje društveno vodstvo, katere je pa g. Regali še zajezil rekoč, da pride to na vrsto pri posamičnih predlogih. Prečita se potem poročilo o odborovem delovanju. Dohodkov je bilo preteklo leto 6.131 gld. 48 kr., stroškov pa 5986 gld. 51 kr. torej prebitka 144 gld. 97 kr. Skupno premoženje znašalo je koncem 1887. l. 25.129 gld. 23 kr. in se je v primeri s 1886. l. znižalo za blizu 400 gld. Članov je bilo 671 moških in 1897 žensk, skupaj torej 2558 članov. Pristopilo je 147 udov, umrlo pa 91 udov in 52 otrok. Po prečitanem zapisniku pričela sta posebno člana gg. Dimic in Jeločnik — ostro kritiko o poslovanju odborovem, drugi člani pa so v jedno mer klicali: „Proč s starim odborom! Mi hočemo novih mož! Pravo razburjenje mej člani pa je raznetil gospod Regali, ko je predbacil vanj g. Dimica v svojem odgovoru imenoval „psovke“ kar je ogromna večina udov napačno tolmačila, da jih imenuje pse. Ponavljali so se v jednomer klici „Volitev“! Proč s starim odborom!“ Predsednikom bil je predlagan z velikim odobravanjem zborovalcev dosedanj podpredsednik g. Klein, kateri pa je z ozirom na mnoge javne posle vsako volitev odklonil. Potem se je vršila volitev. Pred volitvijo so odborniki Gašpar Jemc, Janez Krašovec in Jakob Zupančič odpovedali se odborništvu, na kar so z ogromno večino bili izvoljeni v odbor gg. Gasper Ahčin, Franc Jeločnik, Matija Kunc, Mihael Pakič, Karol Lahajner in Adolf Reich. Pri posamičnih predlogih pričela se je ostra kritika o loteriji za „Marijini dom“. Čuli so se klici: „Zakaj ni računa „Marijini dom“ je premoženje Marijine bratovščine, kajti na njeno ime so se izdale srečke, zdaj pa se hoče ta hiša bratovščini odvzeti itd. De bata in upitje postajalo je tako burno, da je vladni komisar g. Zamida zborovanje zaključil.

— (Iz Kroke) dobili smo jako žalosten dopis o tamošnji bēdi, kateremu radi damo prostora upa, oč, da se revnih delavcev opomni in usmili marsikatero blago srce. Dotični popis slōve: „Že dlje časa stiska velika revščina tukajšnje prebivalce, ker je zastala vsa kupčija z žrebljarskimi izdelki. Zadnji čas prispela je revščina do skrajnosti, skoro polovica ljudij hodi po trgu in s solzami v očeh prosi dela, a žal, zaman! Prebivalce, ki so večinoma vsi kovači, tare žalost in obup, kajti večina je taci, ki nemajo ne obleke ne obuvala, da bi mogli na tuje kruha služiti. Zato jim ne preostaje družega, nego poginiti lakote ali pa hoditi od hiše

do hiše prosit ubogajme. Kar v tolpah vračajo se zvečer domov, 50 do 80 obišče jih nekateri dan kar jedno vas. Ljudje so začeli že vrata zapirati tem nepovabljenim gostom. Ako ne verjamete, vprašajte župane, ti vam gotovo vse povedo, ker bi se radi iznebili nadležnih teh obiskalcev. Sila je zares velika. Ako se nam skoro ne pomaga, poginemo. Mej ljudmi se ne sliši družega, kakor vzdih in tarnanje, kajti še ti, ki imajo delo, si ne zaslužijo toliko, da bi se mogli pošteno preživeti. Zato se ponižno obračamo do človekoljubnih src, da nam pomagajo v hudi stiski, posebno pa do tistih, ki so nam pomoč obljubili. Pomagajte hitro, sicer bode prepozno!“

— (Potrjena) je volitev posestnika in trgovca Gustava Del Cotta načelnikom in gosp. dr. Gvidona Srebreta, odvetnika in posestnika v Brežicah, načelnika namestnikom v okrajnem zastopu za Brežiški okraj.

— (Mestu Zagrebškemu) dovolila je vlada, da sme vzeti na posodo 1.800.000 gld., da s to vsoto pokrije višee dolgove, troške za veliko vojašnico, za šolo in za kanalizacijo. S tem dovoljenjem pa mestu še ne bode ustrezno, kajti nameravalo je vzeti na posodo 4 1/2 milijona goldinarjev, ker bi toliko potrebovalo za razne institucije. A vlada se je temu posojilu trdovratno protivila, da je sedaj nekoliko odjenjala, utegnili bi se pripisavati mestnega zbora znani pritožbi, katera se je sicer ustavila, o katerej je pa menda glas segel celó do Dunaja.

— (Vabilo) k občenemu zboru okrajne posojilnice na Krškem, ki bode v nedeljo 5. februarja 1888. l. ob 10. uri dopoldne v šolskem poslopji. Dnevni red: 1. Nagovor ravnatelja. 2. Račun načelstva in poročilo preglednikov. 3. Volitev načelstva. 4. Volitev preglednikov. 5. Nasveti. Posojilnica na Krškem imela je v letu preteklem 11.396 gld. 26 kr. dohodkov in z ušteto gotovino (1660 gld. 18 kr.) onoliko troškov. Članov imela je 124, mej njimi 42 hranilničarjev. Največja hranilna uloga bila je 1400 gld., najmanjša 1 gld. Tekom 1887. l. ni bilo treba nobenega dolžnika tožiti. V načelstvu so gg. J. Knaus, J. Lapajne, J. Pfeifer, Jugovic in Jursec.

— (Vabilo na maskarado), katero priredi Čitalnica na Vrhniki, dne 5. februarja 1888 v društvenih prostorih. — Začetek ob 8. uri zvečer. — Ustopnina maskovanim ali kostumovanim 50 kr., nemaskovanim 1 gld. — Ustopnice, brez katerih ustop maskam ni dovoljen, dobe se v prodajalnici gosp. Gab. Jelovškega. — Vsak ud ima pravico, goste seboj pripeljati. Odbor.

— (Idrijska slov. čitalnica) priredi v četrtek 2. februarja 1888 zvečer ob 1/2 8 uri običajno „Vodnikovo slavnost“ s sledečim vsporedom: 1) „Vodniku“, poezija Janeza Bilca, deklamuje gospica Linka Serjunova. 2) „Venec“ Vodnikovih in njemu zloženih pesnij, uglasbil Ant. Förster za mešan zbor s spremljevanjem glasovirja, poje čitalniški mešan zbor, spremlja gospica Linka Serjunova. 3) „Veršac“, Vodnikova pesen, deklamuje gospod France Kos. 4) „Srce sirota“, samospev Fr. Pogačnikov s spremljevanjem glasovira, besede S. Gregorčičeve, poje gospod France Kos, spremlja gospa Omanova. 5) „Kdo mēkkym je“, moški čveterospev Gerbičev, pojejo gospodje: Fr. Kos, Josip Gruden, K. Makuc in Alojzij Novak. 6) „Mi'otinke — želel bi, da bil bi tica“, samospev za visok glas, uglasbil Fr. Gerbič, besede Krekove, poje gospa Omanova, spremlja gospica Minka Lapajnetova. 7) „Nazaj v planinski raj“ za mešan zbor uglasbil A. Nedvčd, besede S. Gregorčičeve, poje čitalniški mešan zbor. 8) „Pri zibelki“ mešan čveterospev H. Volaričev, besede A. Pinove, poje gospa Omanova, gospica Linka Serjunova, gospod France Kos in gospod K. Makuc. 9) „Za dom“, moški zbor H. Volaričev, besede Bojanove, poje čitalniški moški zbor. 10) „Ples“ pri katerem svira sekstet c. kr. rudarske godbe. — Ustopnina za člane 20 kr., nečlane 30 kr. Sodelujoči člani in dijaki so ustoppnine prosti.

— (Narodna čitalnica v Črnomlju) priredi dne 2. februarja 1888 Vodnikovo svečanost. Spored: 1) Slavnostni govor. 2) Dr. Benjamin Ipavec: Ilirija oživljena. 3) P. Angelik Hribar: Brambovska. 4) V. Bellini: Norma. Duett na gosli z spremljevanjem klavirja. 5) Dr. B. Ipavec: Pomlad. 6) C. Cvole: Moja Krajica. 7) Deklamacija. Potem sijajen ples. Začetek ob polu osmi uri. Ustopnina za ude posamezne 20 kr., rodbino 40 kr.; za neude posamezne 40 kr., rodbino 60 kr.

— (Vabilo k rednemu občnemu zboru „Narodne Čitalnice na Ptuiju“) dne 12. februarja ob 2. uri popoldne s sledečim dnevnim redom: Poročilo predsednika, tajnika, blagajnika in računskih preglednikov. Volitev novega predsednika, odbora in računskih preglednikov. Slučajnosti. Ako bi prvo zborovanje ob 2. uri ne bilo sklepčno, se zboruje v drugič ob 3. uri istega dne, pri katerem je sklepčno vsako stevilo navzočih udov. K mnogobrojni udeležbi vabi uljudno odbor.

— (Bralno društvo v Konjicah). Pri občnem zboru dne 29. januarja bili so izvoljeni: načelnikom: g. dr. Ivan Rudolf, advokat; namestnikom: g. dr. Dragotin Prus, zdravnik; odborniki: g. Franjo Mikuš, nadžupnik; g. Jan. Pospišil, lekar, in g. Jan. N. Šepc, ravnatelj posojilnice.

— (Delavsko podporno društvo v Trstu) priredi dne 4. februarja t. l. veliki ples v bogato in jako okusno odličnem gledališču „Fenice“. Da se slavnemu občinstvu bolj ustreže, preskrbela se je vojaška godba pešp. št. 97 iz Gorice. Pred polnočjo bode plesalo 24 parov v raznih slovanskih oblekah narodni ples „Kolo“. Ustopnina 50 kr. Začetek plesa ob 8. uri in traja do 5. ure zjutraj. Ustopnice se dobe že zdaj v društvenem uradu; v prodajalnici g. Antona Žitka, Via Stadion št. 1; v kavarni „Commercio“; pri vseh poverjenikih društva; zadnji dan le pri denarnici gledališča „Fenice“. Ker je namenjen čisti dohodek plesa pokojninskemu zalogu društva, priporoča odbor vsem družabnikom in družabnicam, da se gotovo udeležijo plesa, in prosi sploh človekoljubno Tržaško in drugo občinstvo bližnjih krajev, da mnogobrojno počasti društvo s svojo navzočnostjo. Velikodušnosti se pri tej priliki ne stavijo meje.

— (Podpiralna zaloga slovenskih vseučiliščnikov v Gradci) izdala je v svojem delovanju in stanju svoje sedmo poročilo. Prekoristni ta zavod razvija se prav ugodno. Prošenj za podporo bilo je uloženih 84, odbitih 6, 78 pa se je dovolila vsota 453 gld., torej 124 gld. več, nego prejšnje leto. Glavnica zvišala se je od 6200 na 6600 gld. nom. vrednosti. Vseh dohodkov bilo je 1089 gld. 52 kr. Darovali so za razdelitev: Deželni zbor kranjski 200 gld.; deželni zbor štajerski 150 gld.; Celjska posojilnica 50 gld.; poslanec M. Vošnjak 15 gld.; Posojilnica Ljubljanske okolice 10 gld.; Andr. Komel pl. Sočebanski 10 gld.; dr. Gvidon Srebre v Brežicah 10 gld.; dr. Fran. Žižek v Gradci 6 gld.; A. Einspieler v Celovci 5 gld.; F. Hmelak v Lokavci 5 gld.; Ivan Hribar v Ljubljani 5 gld.; dr. Benj. Ipavic v Gradci 5 gld.; Janko Kersnik na Brdu 5 gld. Jul. pl. Kleinmayr (deloma nabranih) 5 gld.; Klodič vitez Sabladoski 5 gld.; dr. Gregor Krek v Gradci 5 gld.; Fran. S. Pirc v Št. Pavlu 5 gld.; dr. Prus v Konjicah 5 gld.; dr. J. Muršec v Gradci 3, ravnatelj Bradaška v Gradci 1, Valentin Krisper v Ratečah 10 gld. — Vseh troškov je bilo 780 gld. 88 kr., torej 308 gld. 64 kr. prebitka. Odbor izraža v poročilu vsem podpirateljem in prijateljem učeče se mladine, kakor tudi neumornemu predsedniku gosp. dr. Gregorju Kreku najtoplejšo zahvalo ter konečno kliče stari prijateljem in dariteljem: „Ostanite nam tudi za naprej zvesti in blagovoljni in prosite druge narodnjake: spomnite se uboge učeče mladine slovenske, podpirajte jo blagega srca, da doseže svoj zaželeni cilj, da postane čvrsta podlaga tlačenemu narodu slovenskemu.“

— (Razpisano) je mesto svetnika pri nasodišču v Gradci. Prošnje do 14. februarja t. l. — V Studenci (Igu) razpisano je mesto okrajnega ravnatelja. Letna nagrada 300 gld., za zdravniško poslovanje v bližnjem šmarji še posebej 180 gld. nagrade. Prošnje do konca februarja.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Peterburg 31. januarja. „Journal de St. Petersburg“ izjavlja, da je vest o ruskem, v Parizu sklenjenem posojilu, brez vsacega zmisla. Car pomilostil je 7 na smrt obsojenih nihilistov na prisilno delovanje od osem let do nedoločene dobe.

Carigrad 31. januarja. Govori se, da pojde Kiajim bej v kratkem kot Gadbanov naslednik v Sofijo.

Rim 31. januarja. Saati se bode jutri zasedlo, ob enem se bode glavni stan tjakaj preložil. — Na včerajšnjem plesu pri veleposlaniku avstrijskem bila sta kralj, kraljica in kraljevič.

San Remo 31. januarja. Mackenzie in drugi zdravniki soglasnega mnenja, da je operacija cesarjeviča nepotrebna. Dihanje popolnem normalno.

Novi York 30. januarja. Velik požar uničil poslopja mej Princessstreet in Springstreet. Škode nad dva milijona dolarjev.

Razne vesti.

* (Ogersko posojilo.) Inozemski drugovi Rothschildove skupine, zlasti nemške bančne hiše, katere reprezentuje Hansemann, so v očigled kritičnega položaja in slabih financ Ogerske odrekale vsako udeležitev pri kakej novejši ogerske kreditne operaciji. Vsled višjega upliva se je „Bodenkreditanstalt“, katere guverner je generalni intendant baron Bezecny, izrekla, da ustopi v syndikat ogerske rentne emisije. Syndikat se je izrekel, da ogerske papirne rente nikakor ne vsprejme. Tisza je potem obljubil, da bo dal na razpolaganje za ves nominalni znesek posojila zlate rente. Tudi prejšnja predizplačila Rothschildovi skupini se bodo poravnala z zlato rento. Ta afera je jako presenetila finančni svet.

* (Za črnogorsko parobrodsko društvo) podpisanih je doslej 676 delnic z glavnico 338.000 frankov. Črnagora podpisala je 523 delnic (Cetinje 473), Trst 70, Dunaj 25, Kotor 5, Zagreb 4, Peterburg 2 itd. Ker še ni dovolj glavnice podpisane, podaljšal se je rok za podpisavanje do 1. aprila, za uplačevanje do 1. maja t. l.

Zahvala.

Podporniki „Slovenije“ v pretečenem letu so bili sledeči p. n. gg. dr. Babnik Miroslav, dr. Celestin Fran, dr. A. Ferjančič, dr. Lavoslav Gregorec, Hren Jakob, Hribar Ivan, dr. Jelenc Ivan, Jesenko Janez, Jordan, Klun Karol, Levičnik Vojteh, dr. Napotnik Miha, Navratil Ivan, gospa Pakeny Lavra, gg. Petričič Vaso, Pfeifer Viljem, dr. Poklukar Josip, Rohman Viktor, Šuklje Fran, ekscel. baron Schwegel Josip, dr. Klement Seshun, dr. vitez Tonkli Josip, dr. Turner Pavel, svitl. knez Windischgrätz Ernst, Zelenik Josip, ekscel. gr. f. X. Neimenovan po dr. Josipu Vošnjaku, dr. Vošnjak Josip, vsak po 5 gl.

Razen teh so darovali „Sloveniji“: dr. Pukl Radoslav 2 gl., Brolich Ivan 2 gl., Nabrgoj Ivan 3 gl. Navratil Ivan 2 gl.

Društvena knjižnica narasla je v zimskem tečaju za 47, v poletnem za 36 zvezkov in 1 muzikalijo. Tedaj broji knjižnica koncem akad. leta 1886/1887. 1242 zvezkov, 174 muzikalij, 2 atlanta, 36 zemljevidov in 2 slike.

Darovali so: gg. dr. Matija Murko 1, Ludvik Germonik 2, Sertič 1, Janko Bleiweis Tersteniški 3, dr. Drozda 5, slavno društvo „Zvonimir“ 2, gg. Bonač 3, Mladič Ivan 4, Kržišnik Josip 2, Marn Josip 2, slavno dramatično društvo 2, C. Pirc 1, dr. Štrekelj Karol 1, Rybar Otakar 1, Böhm Ljudevit 3, dr. Živny 1, Kupčanko Gregorij 1, Harambašič Avgust 1, sl. Grillparzer-Verein 1, gg. Murko Miha 14, Pipuš Radoslav 6, neimenovan Slovenijan 2, Samotorčan 1, Dr. Ipavic Benjamin 1 zvezek.

Naslednja slavna uredništva pošiljala so „Sloveniji“ svoje liste brezplačno:

1. „Cvetje iz vrtov sv. Frančiška“, 2. „Dolenjske Novice“, 3. „Ljubljanski Zvon“, 4. „Novoje Vremja“, 5. „Popotnik“, 6. „Rogač“, 7. „Slovan“, 8. „Slovenec“, 9. „Slovenski Narod“, 10. „Slovenski čebelar in sadjerejec“, 11. „Slovenski Gospodar“, 12. „Učiteljski tovariš“, 13. „Vrtec“, 14. „Zadruga“, 15. „Kmetovelec“, 16. „Oesterreichische Gerichzeitung“, 17. „Der Patriot“, 18. „Der Parlamentär“, 19. „Die Presse“, 20. „Südsteirische Post“, 21. Wiener medizinische Blätter.

Vsem p. n. podpornikom in dariteljem akad. društva „Slovenije“ bodi na tem mestu izražena najpriskrnejša zahvala; najbolje plačilo bodi jim njihova opravičena zavest, da so storili dobro delo, naj bodo uverjeni, da so sejali seme, katero bo obrodilo stoteran sad, v korist in slavo mile nam domovine. Ob jednem pa jih prosimo, naj nam tudi v bodoče ne odtegnejo svoje blage naklonjenosti.

Dunaj, 18. prosinca 1888.

Za odbor:

Stud. med. Janko Bleiweis-Trsteniški,
t. č. predsednik.

Stud. jur. Radoslav Pipuš,
t. č. tajnik.

Zahvala.

Akad. društvo „Triglav“ v Gradci šteje si v prijetno dolžnost, da se najtopleje zahvaljuje na knjigah, po nastopnih pisateljih slovenskih mu podarjenih: Vč. gospodu J. Flisu, sem. špiritualu v Ljubljani, za „Stavbinske sloge“, blag. gosp. J. Jesenk u, c. kr. prof. v Trstu, za „Mabel Vaughan“, vč. gosp. dr. A. Mahnič u, sem. prof. v Gorici, za „Dvanajst večerov“ in vč. gosp. J. Maru u, c. kr. prof. in konzistorijalnemu svetniku v Ljubljani, za „Jezičnika“ (4 zv.)

Nadalje se zahvaljuje slav. „Slovanskemu blagotvornemu občestvu v Peterburgu“, vsem onim slavnim uredništvom, koja so

imenovanemu društvu pretečeno leto brezplačno ali za polovico cene pošiljala svoje liste in konečno slav. uredništvu „Slovenskega Naroda“, ki je blagohotno objavljalo vse društvene oglase. Slednjič se priporoča, da ga še nadalje blagovolijo podpirati vsi zgoraj imenovani društveni podporniki.

V Gradci, dne 27. januarja 1888.

Akademičnega društva „Triglav“ knjižničar:
Stud. iur. Dragotin Zotmann.

„LJUBLJANSKI ZVON“

stoji (192—219)

za vse leto gld. 4.60; za pol leta
gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Loterijske srečke 28. januarja.

V Trstu: 66, 35, 44, 48, 70.
V Linci: 78, 49, 64, 83, 73.

Tujci:

30. januarja:

Pri Slonu: Gailhamat iz Pariza. — König z Dunaja. — Koppensteiner iz Ljubljane. — Ružička z Reke. Pri Malič: Pimer iz Berolina. — Kammerer iz Nözimberga. — Hirschl z Dunaja. — Sommer iz Grada. Pri bavarskem dvoru: Schumek iz Berlada. — Schumek iz Retza. — Schumek iz Slovenje vasi. Pri južnem kolodvoru: Mieser z Dunaja. — Silveris iz Divače.

Umrli so v Ljubljani:

28. januarja: Pavlina Merjašec, mizarjeva hči, 4 dni Tržaška cesta 19, za božjastjo. — Katra Subadolnik, delavčeva hči, 9 mes., Karlov ka cesta 15, za davico. — Ana Jager, delavčeva hči, 2 leti, Traovski pristan 10, za kozami. 29. januarja: Jožef Šporec, pismonoša, 51 let, Križevski trg 2, za kozami. — Janez Pothorn, zasebnik, 17 let, Dunajska cesta 13, za otrpnenjem pluć. — Antonija grofinja Auersperg, graščakinja, 42 let, Gospodske ulice 17, za legarjem. — Anton Zajner, delavčev sin, 4 1/4 leta, Kurja vas 10, za kozami.

V deželnej bolnici:

27. januarja: Anton Zanoškar, delavec, 88 let za oslabljenjem. — Katra Jesih, gostija, 69 let, za plućnico. 28. januarja: Ivana Hafner, gostičeva žena, 50 let, vsled raka. — Magdalena Tarnan, gostija, 74 let, za plućnico. — Marij: Albrecht, gostija, 62 let, za srčno hibo. — Andrej Subadole, delavec, 27 let, za kozami, (Poljanska cesta 42). — Alojzija Wolfgruber, gostija, 37 let, za otrpnenjem srca. — Jožef Hribar, delavec, 44 let, vsled zmrljine. — Martin Šebenik, gostič, 75 let, za oslabljenjem.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Morkina v mm.
29. jan.	7. zjutraj	722.8 mm.	— 4.4° C	sl. zah.	obl.	0-00 mm.
	2. popol.	725.4 mm.	1.4° C	sl. vzh.	d. jas.	
	9. zvečer	729.3 mm.	— 6.0° C	z. vzh.	jas.	
30. jan.	7. zjutraj	734.2 mm.	— 15.8° C	z. svz.	obl.	610 mm.
	2. popol.	732.9 mm.	5.8° C	sl. jz.	obl.	
	9. zvečer	732.9 mm.	— 6.4° C	sl. svz.	snež.	

Srednja temperatura — 3.0° in — 9.3°, za 1.7° in 8° pod normalom.

Dunajska borza

dne 31. januarja t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	—	danes
Papirna renta	78.50	—	78.50
Srebrna renta	80.25	—	79.85
Zlata renta	109.0	—	108.50
5% marčna renta	93.4	—	92.95
Akcije narodne banke	864	—	864
Kreditne akcije	268.80	—	268
London	126.55	—	126.60
Srebro	—	—	—
Napol	10.01 1/2	—	10.01 1/2
C kr. cekini	5.97	—	5.97
Nemške marke	62.15	—	62.15
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	131 gld.	75 kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	166	—
Ogerska zlata renta 4%	—	97	10
Ogerska papirna renta 5%	—	83	70
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	—	105	—
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	119	50
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	12 1/2	75	—
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	—	—	—
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	99	40	—
Kreditne srečke	100 gld.	177	—
Rudolfove srečke	10	19	50
Akcije anglo-avstr. banke	120	100	75
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	215	50	—

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja o bolesten izgubi mojega soproga, gospoda

JOSIPA SPORRERJA,

c. kr. pismonoše,

izrekam vsem, ki so ga spremili k poslednjemu počitku, zlasti p. n. gg. pevsem pevskoga društva „Slavec“ in za lepe darovane vence, najtoplejšo zahvalo.

V Ljubljani, dne 31. januarja 1888.

(76)

Antonija Sporrer.

Objava.

V Ljubljanskem časniku dne 26. januarja 1888. leta št. 21 je natisnjeno, da je bilo meni, Andreju Terškan-u, posestniku in mesarju v Ljubljani, od redarstva vzeti 900 gld. — To je resnica. — A resnica ni, da bi bilo meni taisto odvzelo 300 gld in mi izročilo manj, kot 900 gld. Ker se ta vest v Ljubljani in po okolici širi, da redarstvo obdolžujem izneverjenja — objavim v tem listu javno, da mi redarstvo ni beliča manj nazaj odštelo, kakor se mi je bilo odvzelo, in da se mi je od mestnega magistrata taista svota izročila, katero sem v varstvo dal in da v svoji imovini nesem niti za jeden krajcar prikrajšan.

V Ljubljani, dne 31. januarja 1888.

Andrej Terškan,

(78) posestnik in mesar v Ljubljani.

V „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani

prodajajo se

Jurčičevi zbrani spisi

po znižani ceni.

- 1. zvezek:** Deseti brat. Roman.
- 2. zvezek:** I. Jurij Kozjak, slovenski janičar. Povest iz 15. stoletja domače zgodovine. — II. Spomini na deda. Pravljičje in povesti iz slovenskega naroda. — III. Jesensko noč mej slovenskimi polharji. Črtice iz življenja našega naroda. — IV. Spomini starega Slovenca ali črtice iz mojega življenja.
- 3. zvezek:** I. Domen. Povest. — II. Jurij Kobila. Izvirna povest iz časov lutrovske reformacije. — III. Dva prijatelja. — IV. Vrbani Smukova ženitev. Humoriistična povest iz narodnega življenja. — V. Golida. Povest po resnični dogodbi. — VI. Kozlovski sodba v Višnji Gori. Lepa povest iz stare zgodovine.
- 4. zvezek:** I. Tihotapec. Povest iz domačega življenja kranjskih Slovencev. — II. Grad Rojinje. Povest za slovensko ljudstvo. — III. Klosterski žolnir. Izvirna povest iz 18. stoletja. — IV. Dva brata. Resnična povest.
- 5. zvezek:** I. Hči mestnega sodnika. Izvirna zgodovinska povest iz 15. stoletja. — II. Nemški valpet. Povest. — III. Sin kmetskega cesarja. Povest iz 16. stoletja. — IV. Lipe. Povest. — V. Pipa tobaka. Povest. — VI. V vojni krajini. Povest.
- 6. zvezek:** I. Sosedov sin. — II. Moč in pravica. — III. Telčja pečenka. Obraz iz našega mestnega življenja. — IV. Bojim se te. Zgodovinska povest. — V. Ponarejeni bankovci. Povest iz domačega življenja. — VI. Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ker je krompir kradel. — VII. Črta iz življenja političnega agitatorja.

Zvezek po 60 kr., eleg. vezan po 1 gld. Pri vnanjih naročilih velja poštšina za posamični zvezek 5 kr., za vezani 10 kr.

Dijaki dobivajo Jurčičeve „Zbrane spise“ po 50 kr. izvod, ako si naročé skupno najmanj deset izvodov.

Prodajajo se v (37—2)

„NARODNI TISKARNI“ v Ljubljani,

Kongresni trg, Gledališka stolba.

CACAO

ČOKOLADA

VICTOR

SCHMIDT & SÖHNE

ki sta pri prvi Dunajski razstavi kuhinjske umetnosti bili odlikovani z najvišjo odliko, častnim diplomom, sta pristni samo, če imata našo uradno registrovano varstveno znamko in firmo. (800—56)

Dobiva se pri vseh boljših trgovcih in prodajalcih delikates, v Ljubljani pri g. Petru Lassnik-u.

Razpošilja se v provincah proti poštenu povzetju.

VICTOR SCHMIDT & SÖHNE,

c. kr. dež. opr. tovarnarji. Tovarna in centr. razpošiljalnica Dunaj, IV., Allegasse Nr. 48 (poleg juž. kolodvora)

Vožni red c. kr. priv. južne železnice,

veljaven od 1. oktobra 1887.

Z Dunaja v Trst.

Postaje	Jaderni vlak	Brzovlak	Poštni vlak	Mešani vlak	Osobni vlak
Dunaj	Odhod 6:45 zvečer	7:— zjutraj	8:50 zvečer	1:20 popol.	—
Mürzzuschlag	10:16	10:25	1:55 po noči	5:30	—
Gradec	12:14 po noči	12:55 popol.	6:— zjutraj	9:20 zvečer	10:50 dopol.
Maribor	1:35	2:27	8:20	11:30 po noči	2:32 popol.
Celje	3:01	3:53	10:30 dopol.	1:41	6:— zvečer
Laški Trg	—	4:09	10:46	1:57	6:23
Rimske toplice	—	4:20	10:58	2:08	6:40
Zidani Most	3:37 zjutraj	4:44	11:40	2:32	7:11
Hrastnik	—	—	11:53	2:45	7:30
Trbovlje	—	5:02	12:01 popol.	2:54	7:43
Zagorje	—	—	12:09	3:04	7:55
Sava	—	—	12:23	3:18	8:16
Litija	—	5:29	12:33	3:30	8:32
Kresnice	—	—	12:45	3:43	8:50
Laze	—	—	12:59	3:58	9:15
Zalog	—	—	1:10	4:10	9:32
Ljubljana	Prihod 4:53	6:10	1:21	4:22 zjutraj	9:50
Borovnica	Odhod 4:58	6:14 zvečer	1:29	5:40	10:20 po noči
Logatec	5:52	6:42	2:04	6:17	11:21
Rakek	—	7:14	2:46	6:59	12:30
Postojna	—	7:36	3:16	7:29	1:22
St. Peter	6:27	7:54	3:37	7:50	1:58
Divča	6:53	8:17	4:08	8:22	2:48
Nabrežina	7:22	8:50	4:46	9:02	3:59
Trst	Prihod 8:16	9:37	5:54	10:14 dopol.	5:40 zjutraj
		10:05 po noči	6:30 zvečer	10:50	6:30

Iz Trsta na Dunaj.

Postaje	Jaderni vlak	Brzovlak	Poštni vlak	Mešani vlak	Osobni vlak
Trst	Odhod 8:30 zvečer	7:— zjutraj	10:— dopol.	6:30 zvečer	7:10 zvečer
Nabrežina	9:18	7:37	10:51	7:21	8:44
Divča	10:09 po noči	8:31	11:56	8:35	11:08 po noči
St. Peter	10:46	9:05	12:56 popol.	9:30	12:37
Postojna	11:04	9:25 dopol.	1:21	9:58	1:19
Rakek	—	9:40	1:39	10:21 po noči	1:53
Logatec	11:37	9:59	2:02	10:49	2:34
Borovnica	—	10:22	2:30	11:26	3:28
Ljubljana	Prihod 12:24	10:48	3:01	11:59	4:23 zjutraj
Zalog	Odhod 12:29	10:52	3:07	12:43	5:—
Laze	—	—	3:20	12:57	5:18
Kresnice	—	—	3:31	1:09	5:40
Litija	—	11:31	3:45	1:24	6:—
Sava	—	—	3:57	1:38	6:17
Zagorje	—	—	4:08	1:50	6:33
Trbovlje	—	11:58	4:22	2:05	6:53
Hrastnik	—	—	4:30	2:14	7:05
Zidani Most	1:48	12:40 popol.	4:38	2:23	7:19
Rimske toplice	—	12:52	4:59	2:45	7:50
Laški trg	—	1:03	5:11	2:57	8:08
Celje	2:22	1:20	5:22	3:09	8:25
Maribor	3:55	2:50	5:42 zvečer	3:29	8:54 dopol.
Gradec	5:19 zjutraj	4:25	7:58	5:52 zjutraj	12:30 popol.
Mürzzuschlag	7:27	6:55 zvečer	10:25 po noči	8:17	4:40
Dunaj	Prihod 10:30 dopol.	10:15	1:47	11:47 dopol.	9:40 zv. Prih.
			6:— zjutraj	4:— popol.	—

V „NARODNI TISKARNI“ v LJUBLJANI

sta izšli knjigi:

Selski župnik.

Roman. Spisal L. Halčevy, poslovenil Vinko. — Ml. 8^a, 203 strani. Cena 25 kr., po pošti 30 kr.

Za dragocenim koreninom.

Povest iz življenja kitajskih pogozdnikov. Spisal A. J. Maksimov. Poslovenil J. P. Ml. 8^a, 141 strani. Stare 20 kr., po pošti 25 kr.

Gospodinje!

Kupujte premog jedino le v zapečatenih vrečah...

(77—1)

J. Klauer v Ljubljani

„pri voglu“

(72—2)

priporočá garantovano pristen

brinovec

liter po 1 gld. 40 kr. in prosi za obilo naročbo.

Bouillon-Extract.

Gomolična dišava. (Trüffel-Würze.)

Fine moke za juho.

Centralna zaloga: Wien, I., Jasomirgottstrasse 6.

Dobiva se v prodajalnicah delikates in kolonialnega blaga ter v droguerijah. (902—7)

Prodajajo: Peter Lassnik, H. L. Wenzel, Perdan, Schussnig & Weber. — V Zagorji: Michelič, Iv. Müller, rudniška bratovska skladišča. — V Litiji: Ivan Waggonik.

KRANJSKA HRANILNICA V LJUBLJANI.

Objava.

Zaradi razsajajočih osepnice se obleka, perilo in posteljna oprava pri podpisanej zastavljalnici več ne jemljó v zastavo.

S kranjsko hranilnico združena zastavljalnica,

v Ljubljani, dne 28. januarja 1888.

(74—2)